

بسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

وزیر

شماره: ۹۶۱-۲۰/۲

تاریخ: ۱۰/۲۸ / ۱۳۹۱

پست: دارد

معاونان محترم وزیر و مدیران عامل شرکت‌های اصلی

معاونان و مشاوران محترم وزیر

مدیران کل و رؤسای محترم واحدهای مستقل ستادی و سازمان‌های تابعه

موضوع: بازنگری شیوه‌نامه ساماندهی مدیریت شرایط اضطراری ابلاغی

به شماره ۹۴۹-۲۰/۲ تاریخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۴

باسلام- بازگشت به بازنگری شیوه‌نامه ساماندهی مدیریت شرایط اضطراری ابلاغی به شماره ۹۴۹-۲۰/۲ تاریخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۴ و به استناد بند «۴» از جزء «الف» ماده (۳) قانون وظایف وزارت نفت مصوب ۱۳۹۱، با توجه به اثرات فاجعه‌آمیز جانی و مالی ناشی از مخاطرات احتمالی و نیز شرایط اضطراری در بخش‌های مختلف صنعت نفت و با هدف ارایه چارچوب یکپارچه جهت طرح‌ریزی، استقرار و اجرای سامانه‌های مدیریت شرایط مذکور، "شیوه‌نامه ساماندهی مدیریت شرایط اضطراری/ بحران در صنعت نفت" به پیوست ابلاغ می‌گردد.

پیرو این ابلاغیه مدیران عامل شرکت‌های اصلی و تابعه صنعت نفت مکلف هستند، این شیوه‌نامه را به زیرمجموعه‌ها و بخش‌های عمومی و خصوصی مرتبط با حوزه عملکرد خود برای اجرا ابلاغ نمایند.

جواد اوجی

جمهوری اسلامی ایران

وزارت نفت

شیوه نامه ساماندهی مدیریت شرایط اضطراری ابحران در صنعت نفت

برتنال

۱- هدف و دامنه کاربرد

در اجرای بند «۴» از جزء «الف» ماده (۳) قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت؛ این شیوه نامه با هدف آرایه چارچوب یکپارچه جهت طرح ریزی، استقرار و اجرای سامانه های مدیریت شرایط اضطراری/ بحران در تاسیسات بخش های دولتی، عمومی و خصوصی صنعت نفت به منظور مدیریت و کنترل اثر بخش شرایط اضطراری/ بحران با هدف به حداقل رساندن خسارات جانی، مالی، اثرات زیست محیطی و بهداشتی به شرح زیر ابلاغ می گردد.

۲- مسئولیت ها

اداره کل پدافند غیرعامل و مدیریت بحران وزارت نفت موظف به تدوین و ابلاغ اسناد تکمیلی بر اساس مفاد این شیوه نامه می باشد.
مدیران عامل شرکت های اصلی و فرعی تابعه موظف به طرح ریزی، استقرار و اجرای مفاد این شیوه نامه و مستندات ابلاغی تکمیلی می باشند.

۳- تعاریف

۳-۱- شرایط اضطراری :

وضعیتی است که در پی وقوع مخاطره/ مخاطرات و قریب الوقوع بودن حادثه یا بعد از وقوع آن ایجاد می شود که سازمان بخشی از منابع یا کل منابع خود را برای پاسخ به آن به کار می برد. شرایط اضطراری/ بحران در صنعت نفت در سه سطح مطابق جدول شماره یک این شیوه نامه، تعیین می شود.

۳-۲- بحران :

از هم گسیختگی جدی عملکرد یک سازمان/ جامعه که ناشی از وقوع مخاطره/ مخاطرات است که منجر به خسارات و اثرات منفی گسترده انسانی، اقتصادی و یا زیست محیطی می شود که مواجهه با آن فراتر از توانایی آن سازمان بوده و نیاز به مداخله اجرایی نهادهای برون سازمانی می باشد.

تبصره - شرایط عملیاتی نظیر از سرویس خارج شدن دستگاه ها، قطع خوراک، برق، آب خنک کننده، هوای ایزار دقیق و ... که منجر به توقف اضطراری جزئی یا کلی (*Partial / Total Emergency Shut Down*) تاسیسات خواهد شد در حیطه دامنه این شیوه نامه نمی باشد و در مواقع بروز چنین وضعیت هایی باید براساس رویه های عملیاتی تاسیسات اقدام شود.

وزارت دفاع
و قوا مسلحه

شيوه نامه مديريت شرايط اضطراري بحران در صنعت نفت

مقدمه ۳۲

جدول شماره ۱- سطوح شرايط اضطراري / بحران

مثال	معیارها	
♦ انفجار، آتش سوزی های کوچک و قابل کنترل در چند تجهیز در یک واحد. ♦ ریزش محدود مواد سمی و آلوده کننده که به صورت روش های معمول قابل پاک سازی می باشد.	♦ محدود به یک واحد/بخش/تاسیسات داخل شرکت/سازمان می باشد. ♦ تهدیدی برای واحدهای مجاور، جامعه محلی، محیط اطراف/محیط زیست، املاک و دارایی ها و اعتبار سازمانی وجود ندارد. ♦ قابلیت گسترش به سایر شرکت ها و محیط اطراف را ندارد. ♦ منابع داخلی شرکت/سازمان (پرسنل، تجهیزات) توانایی مدیریت و کنترل حادثه را دارند و دریافت کمک های بیرونی محدود به امداد پزشکی است.	سطح یک
♦ انفجار/آتش سوزی های بزرگ یک واحد تاسیساتی. ♦ ریزش مواد سمی و آلوده کننده که توانایی مهاجرت به سمت منابع محیط زیست را دارد.	♦ محدود به تیرین شرکت/سازمان بوده و امکان گسترش به تاسیسات و واحدهای مجاور وجود دارد. ♦ پتانسیل ایجاد خطر برای واحدهای مجاور، جامعه محلی، محیط اطراف/محیط زیست، املاک و دارایی ها و اعتبار سازمانی وجود ندارد. ♦ منابع شرکت سازمان توانایی مدیریت و کنترل حادثه را ندارند و نیازمند پشتیبانی کلی از منطقه می باشد.	سطح دو
♦ انفجار و آتش سوزی بزرگ غیر قابل کنترل. ♦ ریزش زیاد مواد سمی در حجم زیاد به منابع محیط زیست و ایجاد آلودگی های وسیع. ♦ نشت گاز سمی نظیر H₂S در سطح وسیع.	♦ پیامدهای حادثه به خارج از محدوده شرکت گسترش می یابد. ♦ تهدید یا آسیب جدید به جامعه محلی، محیط اطراف/محیط زیست، املاک و دارایی ها و اعتبار سازمانی وجود دارد. ♦ با استفاده از منابع موجود در منطقه قابل کنترل نیست و نیازمند اقدامات فوری و مستقل سایر دستگاه ها و ارگان ها و پشتیبانی کلی در سطح محلی، منطقه ای و ملی می باشد.	سطح سه

۳-۳- فرمانده صحنه:

شخصی است که در سه سطح توسط رئیس کمیته شرايط اضطراري/بحران تعیین شده و مسئولیت فرماندهی و هدایت عملیات واکنش و فعالیت ها در شرايط اضطراري/بحران شامل ایمنی صحنه، کنترل وضعیت، تعیین و کنترل منابع، تعیین و اتخاذ تاکتیک های عملیاتی (نظیر اطفاء حریق، کنترل نشت، حفاظت محیط و اموال) و سایر جنبه های عملیاتی را در صحنه به عهده دارد. تمامی مدیران شرکت دارای شرايط اضطراري/بحران و بالاخص مدیر شرايط اضطراري/بحران، مسئولیت پشتیبانی از فرمانده صحنه را عهده دار بوده و اتخاذ تصمیم نهایی در مدیریت عملیات به عهده فرمانده صحنه می باشد.

۳-۴- مدیر شرايط اضطراري/بحران:

شخصی است که مسئولیت طرح ریزی و استقرار نظام مدیریت شرايط اضطراري/بحران و نیز حصول اطمینان از انطباق ساختار، منابع، راهبردها و تاکتیک های عملیاتی، بسیج منابع و پشتیبانی کامل از فرمانده صحنه در زمان واکنش، پیگیری جنبه های مدیریتی و اجرایی مراحل بازیابی را به عهده دارد. در این شیوه نامه، مدیر شرايط اضطراري/بحران، مدیران عامل شرکت های دارای شرايط اضطراري/بحران می باشند که باید دو نفر از مدیران ارشد سازمان را که به امور سازمان اشراف کامل دارند، طی حکم کتبی به ترتیب به عنوان جانشین اول و دوم خود منصوب نماید.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

شیوه نامه مدیریتی مدیریت شرایط اضطراری / بحران و صحت نفت

صفحه ۲ از ۶

تبصره- در شرکت های فرعی تابعه که ستاد شرکت در یکی از شهرها متمرکز بوده ولی دارای شرکت های بهره برداری تابعه/ مناطق عملیاتی در جغرافیای پراکنده می باشند (نظیر شرکت های ملی مناطق نفت خیز جنوب، نفت مناطق مرکزی، نفت فلات قاره ایران، خطوط لوله و مخازرات، پخش فرآورده های نفتی ایران، شرکت انتقال گاز و...)، مدیران عامل شرکت بهره برداری تابعه/ مدیران مناطق، با حکم کتبی مدیر عامل شرکت فرعی، به عنوان مدیر شرایط اضطراری/ بحران منطقه عملیاتی مربوطه تعیین می شوند.

۳-۵- مدیر ارشد شرایط اضطراری / بحران:

در مناطق متمرکز (نظیر ماهشهر، عسلویه، خارک و...) و شرکت های فرعی تابعه که دارای شرکت های بهره بردار یا مناطق عملیاتی در زیرمجموعه ساختار سازمانی رسمی خود می باشند، مسوولیت عملیات کنترل و مقابله در سطح دوم شرایط اضطراری/بحران به عهده سازمان متولی مدیریت کلی منطقه متمرکز / شرکت فرعی تابعه می باشد. مدیر ارشد شرایط اضطراری در مناطق متمرکز به پیشنهاد ادارات کل بهداشت، ایمنی، محیط زیست و پدافند غیرعامل وزارت نفت و با حکم وزیر منصوب می شود. مدیر ارشد شرایط اضطراری/ بحران باید دو نفر از مدیران ارشد منطقه را که به امور منطقه اشراف کامل دارند، طی حکم کتبی به ترتیب به عنوان جانشینان اول و دوم منصوب نماید. در شرکت های فرعی تابعه مشمول این بند، مدیرعامل شرکت فرعی تابعه به عنوان مدیر ارشد شرایط اضطراری/ بحران در آن شرکت بوده و نیازی به صدور حکم نمی باشد. جزئیات اجرایی این بخش و لیست شرکت های مشمول، توسط اداره کل پدافند غیرعامل و مدیریت بحران وزارت نفت در اسناد تکمیلی تشریح خواهد شد.

۳-۶- کمیته شرایط اضطراری / بحران:

کمیته ای است در سه سطح که با ریاست مدیر/ مدیر ارشد شرایط اضطراری/بحران به منظور پشتیبانی از فرمانده صحنه و با هدف برنامه ریزی، هماهنگی و هدایت عوامل و منابع در شرایط اضطراری/بحران، تشکیل می گردد. نحوه ایجاد، ترکیب اعضا، شرح وظایف، نقش و مسوولیت اعضای کمیته ها در شیوه نامه و مستندات ابلاغی اداره کل پدافند غیرعامل و مدیریت بحران، تشریح خواهد شد.

تبصره ۱- کمیته شرایط اضطراری/ بحران سطح سه با ریاست مدیرعامل شرکت اصلی تابعه (شرکت های ملی نفت ایران، ملی گاز ایران، ملی صنایع پتروشیمی و پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران) که فعالیت سازمان/ شرکت دارای شرایط اضطراری/ بحران (اعم از دولتی، عمومی و خصوصی) مرتبط با حوزه آن شرکت اصلی می باشد، تشکیل خواهد شد. تبصره ۲- در صورتی که برای مدیریت شرایط اضطراری/ بحران سطح سه امکانات، منابع و توان مقابله فراتر از شرکت اصلی بوده و نیاز به بسیج منابع و امکانات سایر شرکت های اصلی باشد با درخواست مدیر عامل شرکت اصلی کمیته پدافند غیر عامل و مدیریت بحران ستاد وزارت نفت به ریاست وزیر نفت تشکیل می گردد.

۴- اقدامات

۴-۱- طرح مدیریت شرایط اضطراری/ بحران:

هر یک از شرکت ها/ واحدها/ تاسیسات مشمول این شیوه نامه باید براساس سناریوهای محتمل، نسبت به تدوین برنامه های واکنش در شرایط اضطراری/ بحران اقدام و به منظور حفظ و ارتقای آمادگی، حداقل سالانه دو بار آن را تمرین نمایند. در این برنامه باید متناسب با نوع سناریوهای محتمل، فرمانده صحنه در سطوح مختلف شرایط

جمهوری اسلامی ایران
وزارت دفاع

شماره مسلسل: ریاست شرایط اضطراری / بحران و منت زنت

شماره ۲۶

اضطراری / بحران تعیین شده و شرح وظایف افراد، سلسله مراتب اطلاع رسانی، نحوه ارتباط، هماهنگی داخلی و خارجی و سایر اقدامات عملیاتی مشخص گردد. به منظور اطمینان از آمادگی کارکنان (شرکتی / پیمانکاران) برای مقابله با شرایط اضطراری / بحران، باید آموزش های مرتبط به صورت دوره ای و حداقل دو سال یکبار برگزار گردد.

۲-۴- نحوه واکنش در شرایط اضطراری / بحران:

۲-۴-۱- واکنش در سطح یک:

در صورت اعلام وقوع حادثه در تاسیسات، ابتدا تیم آتش نشانی تاسیسات مربوطه اقدام به واکنش نموده و همزمان به مدیر شرایط اضطراری / بحران و فرمانده صحنه اطلاع رسانی می گردد. تیم اعزامی اول، ضمن ارزیابی وضعیت، به مدیر شرایط اضطراری / بحران و فرمانده صحنه گزارش مستمر ارائه می نماید. در صورت انطباق وضعیت با معیارهای سطح یک، وقوع شرایط اضطراری سطح یک توسط مدیر شرایط اضطراری / بحران اعلام و همزمان فرمانده صحنه، عملیات کنترل را برعهده گرفته و مدیر شرایط اضطراری / بحران اقدامات پشتیبانی و هماهنگی و گسیل منابع را پیگیری می نماید. در مناطق متمرکز و شرکت های فرعی تابعه دارای شرکت های بهره برداری / مناطق تابعه، مدیر شرایط اضطراری / بحران موظف است مدیر ارشد شرایط اضطراری / بحران (سطح دو) و در تاسیسات خارج از مناطق متمرکز، رئیس کمیته مدیریت شرایط اضطراری / بحران سطح سه و بالاترین مقام مسئول محلی را مطلع نموده و کلیه عوامل سطح دو / سه از جمله فرمانده صحنه و تیم های عملیات با اعلام و دستور مدیر ارشد شرایط اضطراری / بحران در وضعیت آماده باش قرار گیرند.

۲-۴-۲- واکنش در سطح دو (مناطق متمرکز / شرکت):

در صورت عدم توانایی مدیریت و کنترل وضعیت در سطح یک یا احراز معیارهای سطح دو شرایط اضطراری / بحران، سطح دو شرایط اضطراری توسط مدیر شرایط اضطراری / بحران اعلام و فرمانده صحنه سطح دو (منطقه / شرکت)، هدایت عملیات را برعهده گرفته و مدیر ارشد شرایط اضطراری / بحران اقدامات پشتیبانی و هماهنگی و گسیل منابع را پیگیری می نماید. در این سطح فرمانده صحنه و کلیه عوامل عملیاتی سطح یک زیر نظر فرمانده صحنه سطح دو انجام وظیفه خواهند نمود. همچنین مدیر شرایط اضطراری / بحران به کمیته شرایط اضطراری / بحران سطح دو ملحق شده و وظایف محوله را پیگیری می نماید. مدیر ارشد شرایط اضطراری / بحران موظف است رئیس کمیته مدیریت شرایط اضطراری / بحران سطح سه و بالاترین مقام مسئول محلی را مطلع نماید.

۲-۴-۳- واکنش در سطح سه:

در صورت عدم توانایی مدیریت و کنترل وضعیت در سطح دو یا احراز معیارهای سطح سه شرایط اضطراری / بحران، وضعیت توسط مدیر / مدیر ارشد شرایط اضطراری / بحران به رئیس کمیته مدیریت شرایط اضطراری / بحران سطح سه و بالاترین مقام مسئول محلی گزارش می شود. اعلام وضعیت اضطراری سطح سه و اطلاع رسانی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

شماره ۱۰۰۰/۱۰۰۰/۱۰۰۰
شرایط اضطراری بحران صنعت نفت

موضوع

و هماهنگی با مسئولین سایر دستگاه‌های ذیربط خارج از صنعت نفت توسط رئیس کمیته مدیریت شرایط اضطراری/بحران سطح سه انجام می‌گیرد.

تبصره ۱- در سطح سه شرایط اضطراری/بحران، فرماندهی صحنه و مسئولیت عملیات در تأسیسات صنعت نفت همچنان به عهده صنعت نفت خواهد بود.

تبصره ۲- در صورت عدم توانایی مدیریت و کنترل وضعیت در سطح سه، وضعیت توسط مدیر/مدیر ارشد شرایط اضطراری/بحران سطح سه به رئیس کمیته پدافند غیرعامل و مدیریت بحران ستاد وزارت نفت گزارش می‌شود اعلام وضعیت اضطراری/بحران و اطلاع‌رسانی و هماهنگی با سایر وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های عالی ذیربط خارج از صنعت نفت توسط رئیس کمیته پدافند غیرعامل و مدیریت بحران ستاد وزارت نفت انجام می‌گیرد.

تبصره ۳- تا زمان اعلام وضعیت عادی، حضور اعضای کمیته‌های شرایط اضطراری/بحران سطوح یک و دو در مرکز مدیریت شرایط اضطراری/بحران الزامی است. در صورت نیاز به خروج یکی از اعضاء برای مدیریت عملیاتی به تشخیص رئیس ستاد/کمیته‌های مدیریت شرایط اضطراری/بحران، عضو می‌تواند محل را ترک نموده و ضروری است جانشین این عضو عهده‌دار مسئولیت ایشان گردد.

۵- نظارت بر اجرا

نظارت بر حسن اجرای این شیوه‌نامه برعهده اداره کل پدافند غیر عامل و مدیریت بحران وزارت نفت می‌باشد.

بسمه تعالی

شماره: ۹۴۹-۲۰۲
تاریخ: ۱۳/۱۲/۱۳۹۲
پست:

وزیر

مدیران عامل شرکت‌های اصلی تابعه صنعت نفت مدیرکل بهداشت، ایمنی، محیط زیست و پدافند غیرعامل وزارت نفت

به استناد بند "۴" از جزء "الف" ماده (۳) قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت - مصوب ۱۳۹۱ - با توجه به آثار بزرگ انسانی و مالی ناشی از مخاطرات احتمالی وقوع شرایط اضطراری در بخش‌های مختلف صنعت نفت و با هدف ارائه چارچوب یکپارچه جهت طرح‌ریزی، استقرار و اجرای سامانه‌های مدیریت شرایط مذکور، "شیوه‌نامه ساماندهی مدیریت شرایط اضطراری در صنعت نفت" برای اجرا در کلیه بخش‌های دولتی، عمومی و خصوصی صنعت نفت به شرح زیر ابلاغ می‌شود.

شیوه‌نامه ساماندهی مدیریت شرایط اضطراری در صنعت نفت

۱- هدف و دامنه کاربرد

در اجرای بند ۴ از جزء «الف» ماده (۳) قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت؛ این شیوه‌نامه با هدف ارائه چارچوب یکپارچه جهت طرح‌ریزی، استقرار و اجرای سامانه‌های مدیریت شرایط اضطراری در تأسیسات بخش‌های دولتی، عمومی و خصوصی صنعت نفت به منظور مدیریت و کنترل اثربخش شرایط اضطراری با هدف به حداقل رساندن خسارات جانی، مالی، اثرات زیست‌محیطی و بهداشتی به شرح زیر ابلاغ می‌گردد.

۲- مسئولیت‌ها

اداره کل بهداشت، ایمنی، محیط‌زیست و پدافند غیرعامل وزارت نفت موظف به تهیه سند تکمیلی حاوی جزئیات فنی براساس مفاد این شیوه‌نامه و ابلاغ به شرکت‌های فعال مرتبط در صنعت می‌باشد. مدیران عامل شرکت‌های مرتبط نیز موظف به طرح‌ریزی، استقرار و اجرای مفاد این شیوه‌نامه و مستندات ابلاغی اداره کل بهداشت، ایمنی، محیط‌زیست و پدافند غیرعامل می‌باشند.

۳- تعاریف

۳-۱- شرایط اضطراری: وضعیتی غیرقابل انتظار و برنامه ریزی نشده با منشأ طبیعی یا انسانی نظیر سیل، زلزله، انفجار، آتش سوزی، نشت و ریزش نفت و مواد شیمیایی، رها شدن گاز و... است که می‌تواند باعث مرگ یا صدمات جدی به افراد،

۲۰۲۰-۹۴۹

۱۳۹۷/۱۲/۱۴

توقف کامل فرآیندها یا عملیات های صنعت نفت یا صدمات جدی زیست محیطی شود. شرایط اضطراری در صنعت نفت در سه سطح تعیین می شود که جزئیات آن در جدول شماره یک آورده شده است.

تبصره - شرایط عملیاتی نظیر از سرویس خارج شدن دستگاه ها، قطع خوراک، برق، آب خنک کننده، هوای ابزار دقیق و... که منجر به توقف اضطراری جزئی یا کلی (Partial/ Total Emergency Shut Down) تاسیسات خواهد شد در حیطه دامنه این شیوه نامه نمی باشد و در مواقع بروز چنین وضعیت هایی باید براساس رویه های عملیاتی تاسیسات اقدام شود.

جدول شماره ۱- سطوح شرایط اضطراری

مثال	معیارها	سطح یک
- انفجار، آتش سوزی های کوچک و قابل کنترل در چند تجهیز در یک واحد. - ریزش محدود مواد سمی و آلوده کننده که به صورت روش های معمول قابل پاک سازی می باشد.	- محدود به یک واحد/بخش/تاسیسات داخل شرکت/سازمان می باشد. - تهدیدی برای واحدهای مجاور، جامعه محلی، محیط اطراف/محیط زیست، املاک و دارایی ها و اعتبار سازمانی وجود ندارد. - قابلیت گسترش به سایر شرکت ها و محیط اطراف را ندارد. - منابع داخلی شرکت/سازمان (پرسنل، تجهیزات) توانایی مدیریت و کنترل حادثه را دارند و دریافت کمک های بیرونی محدود به امداد پزشکی است.	
- انفجار/آتش سوزی های بزرگ یک واحد تاسیساتی. - ریزش مواد سمی و آلوده کننده که توانایی مهاجرت به سمت منابع محیط زیست را دارد.	- محدود به درون شرکت/سازمان بوده و امکان گسترش به تاسیسات و واحدهای مجاور وجود دارد. - پتانسیل ایجاد خطر برای واحدهای مجاور، جامعه محلی، محیط اطراف/محیط زیست، املاک و دارایی ها و اعتبار سازمانی وجود دارد. - منابع شرکت سازمان توانایی مدیریت و کنترل حادثه را ندارند و نیازمند پشتیبانی کلی از منطقه می باشد.	سطح دو
- انفجار و آتش سوزی بزرگ غیرعامل کنترل. - ریزش زیاد مواد سمی در حجم زیاد به منابع محیط زیست و ایجاد آلودگی های وسیع. - نشت گاز سمی نظیر H₂S در سطح وسیع.	- پیامدهای حادثه به خارج از محدوده شرکت گسترش می یابد. - تهدید یا آسیب جدی به جامعه محلی، محیط اطراف/محیط زیست، املاک و دارایی ها و اعتبار سازمانی وجود دارد. - با استفاده از منابع موجود در منطقه قابل کنترل نیست و مدیریت شرایط اضطراری نیازمند اقدامات فوری و مستقل سایر دستگاه ها و ارگان ها و پشتیبانی کلی در سطح محلی، منطقه ای و ملی می باشد.	سطح سه

۳-۲- فرمانده صحنه: شخصی است در هر سه سطح توسط رئیس کمیته شرایط اضطراری تعیین می شود و مسئولیت فرماندهی و هدایت عملیات واکنش و فعالیت ها در شرایط اضطراری شامل ایمنی صحنه، کنترل وضعیت، تعیین و کنترل منابع، تعیین و اتخاذ تاکتیکهای عملیاتی (نظیر اطفاء حریق، کنترل نشت، حفاظت محیط و اموال) و سایر جنبه های عملیاتی را در صحنه به عهده دارد. تمامی مدیران شرکت درگیر شرایط اضطراری و بالاخص مدیر شرایط اضطراری مسئول پشتیبانی از وی بوده و اتخاذ تصمیم نهایی در مدیریت عملیات به عهده فرمانده صحنه می باشد.

۳-۳- مدیر شرایط اضطراری: شخصی است که مسئولیت طرح ریزی و استقرار نظام مدیریت شرایط اضطراری، حصول اطمینان از انطباق ساختار، منابع، راهبردها و تاکتیک های عملیاتی، بسیج منابع و پشتیبانی کامل از فرمانده صحنه را در زمان

۲۵/۲-۹۴۹

۱۳۹۷/۱۲/۱۴

واکنش، پیگیری و مدیریت جنبه‌های مدیریتی و اجرایی مراحل بازیابی به عهده دارد. در این شیوه‌نامه، مدیر شرایط اضطراری، مدیران عامل شرکت‌های درگیر شرایط اضطراری می‌باشند که باید دو نفر از مدیران ارشد سازمان را که به امور سازمان اشراف کامل دارند، طی حکم کتبی به ترتیب به عنوان جانشینان اول و دوم خود منصوب نماید.

تبصره - در شرکت‌هایی که ستاد شرکت در یکی از شهرها متمرکز بوده ولی دارای مناطق عملیاتی در جغرافیای پراکنده می‌باشند (نظیر شرکت‌های نفت فلات قاره ایران، خطوط لوله و مخابرات، ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران، شرکت انتقال گاز و...)، مدیران عامل شرکت مربوطه می‌توانند با حکم کتبی مدیران مناطق را به عنوان مدیر شرایط اضطراری منطقه عملیاتی مربوطه تعیین کنند.

۴-۳ - **مدیر ارشد شرایط اضطراری:** در مناطق متمرکز (نظیر ماهشهر، عسلویه، خارک و...) مسوولیت عملیات کنترل و مقابله در سطح دوم شرایط اضطراری به عهده سازمان/ شرکت/ منطقه عملیاتی متولی مدیریت کلی منطقه متمرکز و در مجتمع‌های غیرمتمرکز در بخش دولتی مدیرعامل شرکت‌های تابعه شرکت‌های اصلی وزارت نفت و در بخش‌های عمومی/خصوصی مدیرعامل شرکت مالک شرکت دارای شرایط اضطراری می‌باشد. مدیر ارشد شرایط اضطراری به پیشنهاد اداره کل بهداشت، ایمنی، محیط‌زیست و پدافند غیرعامل وزارت نفت و با حکم وزیر منصوب می‌شود. مدیر ارشد شرایط اضطراری باید دو نفر از مدیران ارشد منطقه را که به امور منطقه اشراف کامل دارند، طی حکم کتبی به ترتیب به عنوان جانشینان اول و دوم منصوب نماید.

تبصره: مناطق متمرکز و مجتمع‌های غیرمتمرکز در کلیه بخش‌های صنعت می‌بایست توسط اداره کل بهداشت، ایمنی، محیط زیست و پدافند غیرعامل وزارت نفت تعریف شود.

۴-۵ - **کمیته شرایط اضطراری:** کمیته‌ای است که با ریاست مدیر/ مدیر ارشد شرایط اضطراری به منظور پشتیبانی از فرمانده صحنه و با هدف برنامه‌ریزی، هماهنگی و هدایت عوامل و منابع تحت سرپرستی وی در شرایط اضطراری، در سه سطح تشکیل می‌گردد. نحوه ایجاد، ترکیب اعضا، شرح وظایف، نقش و مسئولیت اعضای کمیته‌ها در شیوه‌نامه و مستندات ابلاغی اداره کل بهداشت، ایمنی، محیط‌زیست و پدافند غیرعامل خواهد آمد.

تبصره - کمیته شرایط اضطراری سطح سه با ریاست مدیرعامل شرکت اصلی وزارت نفت (شرکت‌های ملی نفت ایران، ملی گاز ایران، ملی صنایع پتروشیمی و پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی) که مدیریت منطقه/ سازمان/ شرکت دارای شرایط اضطراری (اعم از دولتی، عمومی و خصوصی) مرتبط با حوزه آن شرکت اصلی می‌باشد، تشکیل خواهد شد.

۴- اقدامات

۴-۱- طرح مدیریت شرایط اضطراری

هر یک از شرکت‌ها/ واحدها/ تاسیسات مشمول این شیوه‌نامه باید براساس سناریوهای محتمل، نسبت به تدوین برنامه‌های واکنش در شرایط اضطراری اقدام و به منظور حفظ و ارتقای آمادگی، حداقل سالانه دو بار آن را تمرین نمایند. در این برنامه باید متناسب با نوع سناریوهای محتمل، فرمانده صحنه در سطوح مختلف شرایط اضطراری تعیین شده و شرح وظایف افراد، سلسله مراتب اطلاع‌رسانی و نحوه ارتباط و هماهنگی داخلی و خارجی و اقدامات عملیاتی مشخص گردد. به منظور اطمینان از آمادگی کارکنان (شرکتی/ پیمانکاران) برای مقابله با شرایط اضطراری، باید آموزش‌های مرتبط به صورت دوره‌ای و حداقل دو سال یکبار برگزار گردد.

۹۴۹-۲۵/۲

۱۳۹۷/۱۲/۱۴

۴-۲- نحوه واکنش در شرایط اضطراری:

« واکنش در سطح یک: »

در صورت اعلام وقوع حادثه در تاسیسات، ابتدا تیم آتش‌نشانی تاسیسات مربوطه اقدام به واکنش نموده و هم‌زمان به مدیر شرایط اضطراری و فرمانده صحنه اطلاع‌رسانی می‌گردد. تیم اعزامی اول، ضمن ارزیابی وضعیت، به مدیر شرایط اضطراری و فرمانده صحنه گزارش مستمر ارائه می‌نماید. در صورت انطباق وضعیت با معیارهای سطح یک، وقوع شرایط اضطراری سطح یک توسط مدیر شرایط اضطراری اعلام و هم‌زمان فرمانده صحنه، عملیات کنترل را برعهده گرفته و مدیر شرایط اضطراری اقدامات پشتیبانی و هماهنگی و گسیل منابع را پیگیری می‌نماید.

مدیر شرایط اضطراری موظف است در مناطق متمرکز مدیر ارشد شرایط اضطراری (سطح دو) و در تاسیسات خارج از مناطق متمرکز، رئیس کمیته مدیریت شرایط اضطراری سطح سه و بالاترین مقام مسوول محلی را مطلع نموده و کلیه عوامل سطح دو/سه از جمله فرمانده صحنه و تیم‌های عملیات با اعلام و دستور مدیر ارشد شرایط اضطراری در وضعیت آماده‌باش قرار گیرند.

« واکنش در سطح دو (مناطق متمرکز): »

در صورت عدم توانایی مدیریت و کنترل وضعیت در سطح یک یا احراز معیارهای سطح دو شرایط اضطراری، سطح دو شرایط اضطراری توسط مدیر شرایط اضطراری اعلام و فرمانده صحنه سطح دو (منطقه)، هدایت عملیات را برعهده گرفته و مدیر ارشد شرایط اضطراری اقدامات پشتیبانی و هماهنگی و گسیل منابع را پیگیری می‌نماید. در این سطح فرمانده صحنه و کلیه عوامل عملیاتی سطح یک زیر نظر فرمانده صحنه سطح دو انجام وظیفه خواهند نمود. هم‌چنین مدیر شرایط اضطراری به کمیته شرایط اضطراری سطح دو ملحق شده و وظایف محوله را پیگیری می‌نماید. مدیر ارشد شرایط اضطراری موظف است رئیس کمیته مدیریت شرایط اضطراری سطح سه و بالاترین مقام مسوول محلی را مطلع نماید.

« واکنش در سطح سه: »

در صورت عدم توانایی مدیریت و کنترل وضعیت در سطح دو یا احراز معیارهای سطح سه شرایط اضطراری، وضعیت توسط مدیر ارشد شرایط اضطراری به رئیس کمیته مدیریت شرایط اضطراری سطح سه و بالاترین مقام مسوول محلی گزارش می‌شود. اعلام وضعیت اضطراری سطح سه و اطلاع‌رسانی و هماهنگی با مسوولین سایر دستگاه‌های ذیربط خارج از صنعت نفت توسط رئیس کمیته مدیریت شرایط اضطراری سطح سه انجام می‌گیرد.

تبصره ۱- در سطح سه شرایط اضطراری، فرماندهی صحنه و مسئولیت عملیات در تاسیسات صنعت نفت همچنان به عهده تیم عملیات صنعت نفت خواهد بود.

تبصره ۲- تا زمان اعلام وضعیت عادی، حضور اعضای کمیته‌های شرایط اضطراری سطوح یک و دو در مرکز مدیریت شرایط اضطراری الزامی است. در صورت نیاز به خروج یکی از اعضا برای مدیریت عملیاتی، به تشخیص رئیس ستاد/کمیته‌های مدیریت شرایط اضطراری می‌تواند محل را ترک نموده و ضروری است جانشین این عضو عهده‌دار مسوولیت ایشان گردد.

رئیس

۶۴۹-۲۰/۲

۱۳۹۲/۱۲/۱۴

۵- نظارت بر اجرا

نظارت بر حسن اجرای این شیوه نامه بر عهده اداره کل بهداشت، ایمنی، محیط زیست و پدافند غیرعامل وزارت نفت می باشد.

پیرو این ابلاغیه مدیران عامل شرکت های اصلی تابعه صنعت نفت مکلف هستند، این شیوه نامه را به زیر مجموعه ها و بخش های عمومی و خصوصی مرتبط با حوزه عملکرد خود جهت اجرا ابلاغ نمایند.

بیژن زنگنه

رونوشت:

- ❖ معاونت مهندسی، پژوهش و فناوری
- ❖ معاونت نظارت بر منابع هیدروکربوری
- ❖ معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی
- ❖ اداره کل روابط عمومی وزارت نفت

برای